



Identitat de l'Escola Teresiana

Caràcter Propi de la Companyia Santa Teresa de Jesús
per als Centres de la Fundació Escola Teresiana



INTRODUCCIÓ

El Caràcter Propi és el document que ofereix les característiques essencials de la identitat de les Escoles Teresianes a Espanya. La necessitat d'actualitzar el Caràcter Propi respon al desig d'adaptar-nos a les noves situacions socials i educatives del nostre context, i també als canvis legislatius dels últims anys. A més, s'han concretat en l'àmbit escolar les opcions i línies mestres de la Proposta Educativa Teresiana, que la Companyia de Santa Teresa de Jesús va aprovar l'any 2005 en el XVè Capítol General i que és el marc referencial de tots els educadors i educadores teresians i teresianes del món.

L'elaboració d'aquest document ha comptat amb la participació dels Govern General i dels Govern Provincials de la Companyia de Santa Teresa de Jesús, Equips Titulars, Equips Directius i membres de Comunitats Educatives dels col·legis teresians d'Espanya. Els apartats fonamentals a través dels quals es defineix la identitat de l'Escola Teresiana són els següents:

- 1. Origen de l'Escola Teresiana.** Descriu breument les arrels històriques de l'Escola Teresiana: Sant Enric d'Ossó i la Companyia de Santa Teresa de Jesús.
- 2. La nostra missió en la societat.** Defineix l'Escola Teresiana des de la seva participació en la missió evangelitzadora de l'Església catòlica, i la seva contribució al desenvolupament humà i cristià de cada persona.
- 3. Finalitat educativa.** Exposa la concepció de societat i de persona que vol educar, des dels valors i criteris de l'Evangeli i defineix el que és essencial del procés educatiu teresià.
- 4. Estil educatiu teresià.** Concreta les opcions pedagògiques, els trets més significatius de la nostra pràctica educativa i la identitat de l'educador teresià.
- 5. Comunitat Educativa.** Remarca la importància de viure la tasca educativa com a comunitat que aprèn, comptant amb la implicació de totes les persones que la integren.

En resum, es tracta de respondre les preguntes: què és l'Escola Teresiana, qui la integra, què ofereix a l'Església i a la societat, i com vol dur a terme la seva missió educadora i evangelitzadora.



1

ORIGEN DE L'ESCOLA TERESIANA

Es col·legis teresians deuen la raó de ser a Sant Enric d'Ossó, fundador de la Companyia de Santa Teresa de Jesús. Enric d'Ossó va néixer el 16 d'octubre de 1840 a Vinebre (Tarragona) i va morir a Gilet (València) el 27 de gener de 1896. De ben jove va manifestar la vocació de mestre. Va ser ordenat sacerdot a Tortosa. Ja en els primers anys va desenvolupar una activitat apostòlica intensa com a catequista, va promoure les escoles dominicals i va fundar diferents associacions, entre les quals es troba l'*Associació de Joves Catòliques Filles de Maria Immaculada i Santa Teresa de Jesús*, l'any 1873, i el *Ramadet del Nen Jesús*, l'any 1876. Així va descobrir la importància de l'educació d'infants, adolescents, joves i, especialment, de la dona, de la qual en va destacar la rellevància en la transformació de la societat.

El descobriment personal de la vida i l'obra de Teresa de Jesús, la Santa d'Àvila del segle XVI, va consolidar la vocació educadora d'Enric d'Ossó i va esdevenir el segell carismàtic del seu desplegament apostòlic. Totes les seves obres tindran la mateixa finalitat: *Conèixer i estimar Jesús i fer-lo conèixer i estimar*¹ a l'estil de Teresa de Jesús.

La seva preocupació per l'educació el va dur a reflexionar-hi constantment. Amb aquesta finalitat va escriure diverses obres. Les més significatives des del punt de vista pedagògic són: *La guia pràctica del catequista* (1871) i *Apunts per a un llibre de pedagogia*, obra inacabada dels seus últims anys.

Sant Enric d'Ossó va fundar la Companyia de Santa Teresa de Jesús el dia 23 de juny de 1876 a Tarragona, com a resposta a les fortes mancances educatives i formatives de l'època. El centre del projecte va ser l'escola, inspirada en els valors evangèlics viscuts a partir de l'experiència de santa Teresa de Jesús, entesa com a mitjà de regeneració social i formació de bons cristians. Aviat la Companyia es va estendre per diferents ciutats i pobles de Catalunya, i de seguida va arribar a diversos punts de la resta d'Espanya, Portugal, Àfrica i Amèrica. Tant les primeres teresianes com les generacions posteriors han viscut la tasca de l'educació com a missió

¹ *Escrits Sant Enric d'Ossó II*, p. 15,17.

carismàtica pròpia, i han contribuït a la formació cristiana a l'estil teresià d'un gran nombre d'infants, adolescents i joves.

La Companyia de Santa Teresa de Jesús² continua desenvolupant i oferint el seu carisma educatiu a través de diverses plataformes: col·legis, residències universitàries, pisos d'acollida, centres de temps lliure, cases d'oració i espiritualitat, universitats, parròquies. Manté, també, una col·laboració estreta amb altres grups que formen part de la Família Teresiana: el Moviment Teresià Apostòlic (MTA)³, l'ONG FundEO⁴, la Fundació Escola Teresiana⁵..., i també amb altres institucions relacionades amb el món educatiu.

En l'actualitat comunitats de germanes i obres educatives fan present la Companyia a Angola, Argentina, Bolívia, Brasil, Burkina-Faso, Xile, Colòmbia, Costa d'Ivori, Costa Rica, Cuba, Equador, Espanya, Estats Units, Filipines, França, Itàlia, Mèxic, Moçambic, Nicaragua, Paraguai, Portugal, Sao Tomé i Príncepe, Uruguai i Veneçuela.

Per tal de donar continuïtat a la missió educativa desenvolupada als col·legis d'Espanya, la Companyia de Santa Teresa de Jesús va constituir la *Fundació Escola Teresiana* el 23 de desembre de 2009⁶. Els col·legis que pertanyen a la Fundació comparteixen la missió educativa amb les germanes de la Companyia. Tenen com a patrons Sant Enric d'Ossó, fundador de la Companyia, i Santa Teresa de Jesús, mestra d'espiritualitat.

2 Vegeu www.stjteresianas.pcn.net

3 Vegeu www.mta-hispania.org

4 Vegeu www.ongdfundeo.com

5 Vegeu www.escuelateresiana.com

6 D'ara endavant, FET.



2

LA NOSTRA MISSIÓ EN LA SOCIETAT

Formats bons ciutadans, es tindrà formada una bona família i una bona societat.

Sant Enric d'Ossó,
Apunts de Pedagogia Teresiana, núm. 85

L'educació tindrà com a objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana i l'enfortiment del respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals.

Drets Humans, Art. 26.2

Per col·laborar en el projecte de Jesús sobre la humanitat volem formar societats *solidàries, inclusives, democràtiques, interculturals*, relacionant-nos des de la nostra dignitat de persones i responsabilitzant-nos en l'atenció de la vida.

*Proposta Educativa Teresiana, II.
Marc Conceptual, 2. Societat*

L'Escola Teresiana participa en la **missió evangelitzadora** de l'Església catòlica a través de l'educació, en el marc de la societat civil. Anuncia la Bona Notícia de Jesucrist amb un estil propi: el carisma teresià rebut de Sant Enric d'Ossó. Basa el seu plantejament educatiu en els elements essencials que van constituir el procés de maduració humana i cristiana de Santa Teresa de Jesús: dignitat de la persona, coneixement propi, interioritat, recerca incansable de la veritat, relació d'amistat amb Déu, llibertat, conversió, compromís amb la humanitat i implicació eclesial. En els col·legis teresians s'afavoreix que totes les persones que formen la Comunitat Educativa puguin "conèixer i estimar Jesús i fer-lo conèixer i estimar".

L'Escola Teresiana pretén **contribuir al desenvolupament humà i cristià de cada persona**. Aquesta missió es realitza en col·laboració amb la família. La implicació conjunta és fonamental per portar endavant el Projecte Educatiu del qual tothom és partícip. A més, la relació de les famílies amb els altres membres de la Comunitat Educativa enriqueix i enforteix el sentit de la comunitat.

La vida que es desenvolupa als col·legis, basada en la recerca del bé comú i la participació coresponsable, contribueix a formar ciutadans actius i compromesos des d'una visió crítica i profunda de la realitat social, política, econòmica i cultural. L'Escola Teresiana se sent compromesa **amb la societat** i en diàleg amb ella. Proposa una visió cristiana de la vida des de l'Evangelí i contribueix a la construcció d'una humanitat més fraterna, justa i solidària. D'aquesta manera, reconeix i encoratja els valors emergents en cada moment històric (interculturalitat, gènere, ecologia, democràcia, inclusió i solidaritat)⁷, prenent una postura coherent davant de les situacions de conflicte i d'injustícia. Des d'aquesta visió, procura explicitar les seves opcions i línies educatives tenint en compte les persones més desfavorides de la societat.

⁷ Cfr. Proposta Educativa Teresiana, IV. Línies Mestres.



3

FINALITAT EDUCATIVA

La verdadera educació és la que cultiva al mateix temps la dimensió religiosa, moral, intel·lectual, estètica i física de la persona.

San Enric d'Ossó, Apunts de Pedagogia Teresiana, núm. 3

Educació per a la formació de persones, homes i dones **SUBJECTES DE TROBADA**: formats integralment: ment i cor; capacitat crítica i compassió, coresponsabilitat i cooperació; saviesa i saber instrumental.

TRANSFORMADORS SOCIALS: ciutadans arrelats en la cultura pròpia amb obertura al món global, conscients de la seva identitat i pertinença, creadors de cultura solidària i de pau.

Proposta Educativa Teresiana, IV. Línies Mestres, 2

Educació per a formar Església, comunitat de deixebles de Jesucrist, que el segueix pel camí de les benaurances, deixant-se il·luminar per la seva Paraula, alimentant-se de l'Eucaristia i que es va fent pobra i solidària...

Proposta Educativa Teresiana, IV. Línies Mestres

La **persona** és el centre de l'acció educativa. És fruit de l'herència i del medi que l'envolta, però també del seu propi creixement i desenvolupament, que, viscut des de l'exercici de la llibertat, possibilita que es vagi construint a si mateixa. Des del naixement, comença un camí que l'anirà portant a assolir la plenitud a través del creixement integral i de l'experiència que va adquirint al llarg de la vida. Mai no es pot dir que està acabada. És un ésser obert, capaç de donar i rebre, de triar i de millorar-se, d'aprendre a viure i de comprometre's amb el món que l'envolta. Tot plegat va configurant la seva identitat i la capacita per triar la manera d'estar present en la realitat, d'acollir-la i de respondre-hi.

Tota pràctica educativa té l'horitzó en una antropologia, és a dir, en una concepció d'home i dona. Aquesta elecció no exclou, de cap manera, el respecte al creixement i a les peculiaritats de cada alumne, com també a les opcions que pot anar prenent al llarg de la vida. No obstant això, no hi ha educació neutra. Els educadors i l'organització escolar transmeten una visió de la vida i una forma particular de ser persona. Al darrere de cada acció educativa es troba subjacent la mateixa intencionalitat: possibilitar la formació d'una persona amb uns senyals d'identitat determinats, una manera de sentir, d'actuar i d'enfrontar-se a la vida. L'escola només aconseguirà els seus objectius en la mesura que visqui els valors que vol transmetre.

L'educació teresiana concep les persones com a **subjectes de trobada**⁸ i **transformadors socials**.

SUBJECTES DE TROBADA

- a) Persones capaces de viure la vida des de dins.
- b) Persones capaces de viure en relació amb els altres i amb la realitat.
- c) Persones capaces de viure obertes a la transcendència i a la relació amb Déu.

⁸ Cfr. *Proposta Educativa Teresiana, III. Marc Operatiu, 1 Educació*.

a) Persones capaces de viure la vida des de dins

A dins de cada persona hi ha un espai inexplorat que ningú no pot comprendre, que anomenem **interioritat**. L'educació teresiana vol oferir mitjans perquè cadascú pugui reconèixer la seva pròpia riquesa interior, experimentant com Teresa de Jesús que *no estem buits per dins*⁹. Això farà possible que, a mesura que creixi, pugui descobrir i desenvolupar aquest món interior que l'ajudarà a viure qualsevol situació, dimensió o aspecte de la seva vida.

La interioritat possibilita que cada persona faci seva la realitat que viu, alhora que facilita les relacions interpersonals amb Déu i amb els altres. Educar la interioritat és afavorir el desenvolupament de les capacitats que ajuden a viure en profunditat i a generar un sistema de creences personal que doni sentit a la pròpia existència.

Aquesta capacitat suposa educar persones que:

- Siguin capaces d'admirar, contemplar, gaudir i agrair.
- Valorin el silenci i la soledat.
- Expressin emocions, pensaments i reflexions.
- Cultivin el coneixement propi i el seu creixement interior: coneguin els seus sentiments i els seus dons i qualitats, i acceptin les seves limitacions.
- Siguin capaços d'integrar experiències de fragilitat i patiment.
- Visquin l'experiència de conversió com a dinàmica de creixement.
- Visquin tenint criteris i opcions pròpies.
- Generin preguntes que els portin a qüestionar-se sobre la vida i la mort, el sentit d'allò creat.
- Valorin i acullin les diferències descobrint-les com a oportunitat per créixer.
- Exerceixin la llibertat vivint d'una manera responsable d'acord amb les seves creences i valors.

⁹ Cfr. Santa Teresa de Jesús, *Camí de Perfecció 28, 10*.

b) Persones capaces de viure en relació amb els altres i amb la realitat

L'Escola Teresiana afavoreix el creixement i l'aprenentatge basats en les relacions **interpersonals** i en el **coneixement del món** en què vivim. Les relacions humanitzadores són el mitjà a través del qual les persones manifesten i comparteixen sentiments, idees, creences i sabers; s'obren a realitats diferents, descobreixen la possibilitat d'enriquir-se amb tot el que els envolta i aporten allò que són en favor del bé comú. L'educació teresiana afavoreix la trobada amb els altres des d'un realisme sa i permet acollir la realitat amb una mirada crítica i transformadora.

Aquesta capacitat suposa educar persones que:

- Valorin i admirin la natura.
- Respectin i cuidin la creació com a font de recursos per a tothom.
- Descobreixin i valorin la dignitat de la persona.
- Respectin l'altre i es posin en el seu lloc.
- Reconeixin el seu límit i puguin expressar i rebre el perdó.
- Es reconeixin com a homes i dones en relació de reciprocitat, tot valorant la dignitat de la dona.
- Desenvolupin l'escolta i siguin persones amb empatia.
- Siguin capaces de viure l'experiència d'amistat.
- Creixin obertes a l'amor i a la tendresa, a la renúncia i al desprendiment.
- Visquin les relacions com a mitjà de desenvolupament personal i social.
- Siguin capaces de viure experiències de grup i de comunitat de fe.
- Visquin relacions de comunió i compromís dins de l'Església local des d'una actitud crítica i responsable.

c) Persones capaces de viure obertes a la transcendència i a la relació amb Déu

L'Escola Teresiana pretén ajudar les persones a descobrir la seva **dimensió transcendent**, a viure l'**experiència creient** i el seu **compromís cristià** en l'Església i en la societat a l'estil teresià. La

nostra tradició es fonamenta en la importància de l'experiència profunda de Déu Amic, arrelada en el punt més profund de la persona. Santa Teresa de Jesús i Sant Enric d'Ossó són testimonis i mestres en el tracte d'amistat amb Jesucrist, i en el compromís amb la societat en què van viure a través de l'Església. En acostar-nos a Santa Teresa, descobrim el Jesús humà, *mestre i company de camí*¹⁰. Sant Enric ens convida a *pensar, sentir, estimar i actuar com Ell*¹¹.

Aquesta capacitat suposa educar persones que:

- Descobreixin la seva dimensió transcendent.
- Escoltin i acullin la Paraula de Déu.
- Descobreixin en Déu el sentit de la seva existència.
- Descobreixin Déu present en la seva vida i en els esdeveniments.
- Valorin el sentit religiós de la vida i les seves diverses manifestacions.
- Reconeixin en Jesús i en el seu Evangeli un camí de plenitud.
- Facin seus els valors evangèlics, afavoreixin relacions fraternes i siguin capaces d'assumir compromisos estables.
- Celebrin la fe en comunitat.
- Experimentin la comunitat eclesial com a lloc on desenvolupar i cultivar l'experiència de fe.
- Visquin el seu compromís d'Església, com a Poble de Déu, des de relacions justes, solidàries i generadores de vida.

TRANSFORMADORES SOCIAIS

L'educació teresiana col·labora en el projecte de Jesús sobre la humanitat. El compromís per fer d'aquest món un lloc més humà, arrela en el missatge de l'Evangeli que al llarg dels segles ha

¹⁰ Cfr. Proposta *Educativa Teresiana*, II. *Marc conceptual*, 3. *Jesucrist*.

¹¹ Cfr. Sant Enric de Ossó, *Un mes a l'escola del Sagrat Cor de Jesús*, Pròleg.

estat transmès i viscut per la comunitat eclesial i que ha donat resposta a tantes situacions de desigualtat social. És per això que una de les finalitats educatives de l'Escola Teresiana és crear **societats** plurals interculturals, interreligioses, democràtiques, inclusives i solidàries mitjançant relacions de respecte i equitat que eliminen tot tipus de discriminació (per gènere, raça, llengua, religió, edat, condició social...).

L'educació teresiana troba el ple sentit quan capacita els qui formen la Comunitat Educativa per posar en marxa accions de transformació social, per fer front a situacions concretes d'injustícia i insolidaritat i denunciar-les, i per buscar possibles alternatives i posar-les en funcionament.

Fer de l'escola un lloc d'aprenentatge on les persones puguin arribar a ser transformadors socials suposa buscar estratègies per experimentar el diàleg, el perdó i la reconciliació, la participació, la col·laboració i cooperació, el respecte, l'empatia i la compassió...

El fet de formar per a la transformació social suposa educar persones que:

- Acullin i cuidin el món com a llar de tothom.
- Siguin sensibles davant de les diverses realitats que els envolten.
- Valorin la diferència com a possibilitat de creixement i no com a amenaça.
- Descobreixin la justícia i la pau indispensables per al desenvolupament humà.
- Optin per actuar des d'una mirada crítica de la realitat social.
- Desenvolupin la seva consciència de ciutadans europeus i participin democràticament en les decisions polítiques i econòmiques.
- Es comprometin en el servei del bé comú, la defensa dels drets humans i en la distribució justa dels recursos.
- Utilitzin els mitjans de comunicació social i els avenços tecnològics per afavorir el desenvolupament integral de les persones i dels pobles.
- Participin en xarxes de cooperació i solidaritat en favor de les persones empobrides i excloses.

L'Escola Teresiana té **Jesús de Natzaret** com a company de camí, rostre i Paraula de Déu. La seva vida inspira un ideal d'home i de dona que troba, en la vivència dels valors evangèlics, el camí per arribar a la plenitud. Reconeix que l'**Església**, comunitat dels seguidors de Jesús, és un lloc privilegiat per viure relacions fraterne de comunió i de compromís amb la humanitat.



4

ESTIL EDUCATIU DE L'ESCOLA TERESIANA

Si ateneu als dubtes dels infants, veureu que gaudeixen moltíssim, en proposen d'altres i entenen i pensen més.

La novetat i la varietat en l'ensenyament són les dues coses que més els agraden.

Cal comprendre'ls amb serietat i animar-los a preguntar més.

Sant Enric d'Ossó, Apunts de Pedagogia, núm. 69

Eduquem educant-nos des d'una comunitat que va aprenent a relacionar-se en congruència amb les finalitats de l'educació que pretén.

Proposta Educativa Teresiana, IV. Línies Mestres, 1

Els educadors de la comunitat que aprèn utilitzen la metodologia d'acció, reflexió i acció aplicada a la investigació de la seva pràctica, i opten pel treball cooperatiu i col·laboratiu com a formes d'aprenentatge.

*Proposta Educativa Teresiana, III. Marc Operatiu, 3.
Comunitats que aprenen*

L'Escola Teresiana, des de la seva identitat carismàtica, es fonamenta en el valor educatiu de la trobada i la relació entre totes les persones que formen la Comunitat Educativa. Es constitueix en comunitat que aprèn i desitja fer vida aquesta afirmació: *Eduquem educant-nos*¹².

L'Escola Teresiana creu en la força transformadora de l'educació, en la seva capacitat de generar camins d'humanització i de donar sentit a la vida. Cuida els processos educatius basats en les relacions humanitzadores i recíproques que afavoreixen l'aprenentatge i el creixement personal.

L'Escola Teresiana considera que tota l'acció educativa és un mitjà per donar a conèixer i transmetre el missatge de Jesús. Entén que l'acció pastoral impregna tota la vida del centre i no únicament el que és explícitament religiós.

És per això que l'educació teresiana:

- Disseny i acompanya processos formatius a través dels quals es va configurant la identitat personal.
- Afavoreix accions que desenvolupen les capacitats intel·lectuals, afectives, religioses, socials, artístiques, esportives... i promou així el creixement integral de l'alumnat.
- Acull la diversitat de l'alumnat, afavorint pràctiques que facin possible una escola inclusiva.
- Està oberta al món, amb les seves possibilitats i necessitats.
- Parteix de la realitat personal i social, tot acollint-la en la seva pluralitat i complexitat i col·laborant en la seva transformació.
- Forma per a l'atenció de la vida des d'una ètica evangèlica.
- Proposa explícitament entrar en relació amb Jesús, present en la Paraula i en la història de cada persona i de cada poble.
- Valora i incorpora alternatives d'educació no formal.

12 Cfr. *Propuesta Educativa Teresiana, IV. Líneas Maestras, 1.*

- Col·labora especialment amb les famílies i amb altres grups que puguin contribuir a les seves finalitats educatives.

TRETS DE L'ESCOLA

a) Escola en pastoral

- Els valors cristians orienten l'educació en l'Escola Teresiana, fent que tot es pugui viure amb un sentit pastoral.
- L'educació per a la transcendència és un dels puntals de l'Escola Teresiana. La pastoral ajuda cada infant, adolescent i jove, i tots els membres de la Comunitat Educativa, a ser conscients de la presència de Déu en les seves vides i a ser capaços d'anunciar la Bona Notícia de l'Evangelí. La formació religiosa i totes les activitats pastorals volen ajudar a fer que l'opció per Jesús i l'Evangelí sigui fruit de la llibertat personal. Amb aquest objectiu, des de totes les àrees, activitats i relacions del centre es propicia la capacitat d'interiorització i de silenci, el valor de les relacions, la sensibilitat i el compromís amb la justícia, la pau i la cooperació, l'ajuda mútua entre tots i la relació amb la realitat eclesial més pròxima (parròquia, diòcesi...).
- Com a part del seu projecte, l'Escola Teresiana té cura, dins de l'itinerari educatiu, de l'educació en la fe a través de l'ensenyament religiós escolar i de les celebracions i festes religioses. Tota la Comunitat Educativa celebra les festes de Santa Teresa de Jesús i Sant Enric d'Ossó.
- El "quart d'hora d'oració", que es realitza diàriament a tots els nostres centres, i l'animació pastoral d'infants com a "Amics de Jesús" són llegats irrenunciables d'Enric d'Ossó.

b) Escola oberta

- L'Escola Teresiana s'insereix en el context sociocultural que li és propi, obre les portes a l'entorn, de manera que pugui ser lloc de trobada amb altres. Col·labora en projectes i activitats amb grups i institucions que tinguin finalitats semblants, en el marc del pluralisme que caracteritza la nostra societat.

- El desenvolupament integral d'infants, adolescents i joves es completa amb altres temps i activitats que afavoreixen una interrelació educativa de caràcter no formal, i el desenvolupament de capacitats que van més enllà del currículum. Per això, l'Escola Teresiana ofereix activitats complementàries, extraescolars, de temps lliure, activitats pastorals, convivències i campaments... Mitjançant totes elles creix el sentit educatiu i són oportunitat per establir relacions amb la natura, amb l'entorn, amb els altres, amb un mateix i amb Déu.
- L'Escola Teresiana és acollidora. Cuida l'ambientació dels espais, la disposició de materials i mobiliari, l'ambient... D'aquesta manera, qui s'acosta i hi conviu aprèn a valorar la importància de l'estètica i l'atenció del que és de tots com a signe de família teresiana.
- L'acció educativa de l'Escola Teresiana va més enllà de l'horari escolar i de les matèries curriculars. Per aquesta raó procura que les instal·lacions estiguin al servei de les necessitats dels membres de la Comunitat Educativa. L'ús i l'atenció de les instal·lacions per part de tots ajuda a sentir com a propi cada espai i lloc.

c) Escola que opta per la persona

- **L'atenció a la diversitat** és un distintiu de l'Escola Teresiana. Es basa en la inclusió i en l'equitat i tracta de donar a cada alumne l'atenció educativa necessària per aconseguir el màxim desenvolupament de les capacitats personals. Per a això, dissenya estratègies organitzatives i curriculars adaptades a la realitat (agrupaments, reforços i suports, codocència, plans d'acollida...).
- **L'acció tutorial** és un mitjà privilegiat per atendre els infants, adolescents i joves des de l'atenció personal i/o grupal. Al llarg de totes les etapes educatives, es du a terme el pla d'acció tutorial, que recull aspectes fonamentals de l'educació integral i facilita "**trobades intencionades**"¹³ com a forma d'acompanyament personal. L'acció tutorial posa l'èmfasi en el valor educatiu de la trobada de les relacions interpersonals, tant amb els educands com amb les seves famílies.

¹³ Proposta Educativa Teresiana, III. Marc operatiu, 1. Educació.

- **L'orientació educativa** té com a eixos l'acompanyament de la tasca docent de les persones implicades en l'escola, la prevenció de problemes d'aprenentatge, l'atenció a la diversitat, la funció tutorial i l'impuls de la renovació pedagògica. Ajuda els alumnes, a través de l'orientació acadèmica i professional, a fer opcions que no tan sols afavoreixin els seus interessos personals, sinó que tinguin també present la millora de la societat, segons la inclinació vocacional que van descobrint en el seu creixement personal.

d) Escola de qualitat

- L'educació teresiana es basa en una manera concreta d'entendre la **tasca pedagògica**. Parteix de la pedagogia de la trobada i de l'aprenentatge cooperatiu que planteja la Proposta Educativa Teresiana. Són trets irrenunciables el treball en equip, la relació amb l'entorn, l'aprenentatge col·laboratiu i cooperatiu, l'aprenentatge significatiu, el treball interdisciplinari, la investigació de la pràctica docent, l'aplicació de l'acció-reflexió-acció, l'actualització continuada i l'ús de la tècnica i dels mitjans amb sentit crític.
- Per assegurar la continuïtat i la identitat del Projecte Educatiu Teresià és fonamental la **selecció i formació del personal**, no tan sols en l'àmbit professional sinó també en el sentit educatiu i d'identitat teresiana. És per això que té una importància vital l'acollida i ajuda a les persones que s'incorporen als centres, mitjançant l'acompanyament humà i l'assessorament, la formació inicial i el seguiment de l'exercici de les seves tasques. La clau de la renovació continuada en l'educació teresiana es troba en els seus educadors i educadores i en el fet de prioritzar-ne la formació, per la qual cosa s'articulen accions destinades a aconseguir la millora continuada i un enfortiment més gran de la seva identitat vocacional educadora.
- **L'avaluació** és entesa com un procés de **millora continuada**. L'Escola Teresiana fomenta la cultura d'avaluació interna i externa del centre, de l'alumnat i de la pràctica docent, amb el Projecte Educatiu com a referent. La importància de l'avaluació continuada de l'alumnat en els aspectes acadèmics i competencials requereix explicitar els criteris d'avaluació i promoció com a factors de motivació i esforç.

El fet d'integrar una cultura d'avaluació en el centre permet donar una resposta adequada a les necessitats de la societat actual mitjançant la cerca de processos de millora continuada.

L'EDUCADOR

L'educador de l'Escola Teresiana:

- Forma part d'una comunitat que aprèn i s'identifica amb la Proposta Educativa Teresiana. Realitza la seva tasca en coherència amb aquesta proposta i és convidat a compartir la missió educativa amb altres educadors i educadores.
- És educador per vocació.
- Acompanya persones i grups. L'atenció personalitzada, que es realitza especialment a través de les tutories individuals i grupals, és funció prioritària dels educadors i educadores.
- Actua com a mediador en els processos d'aprenentatge i convivència, potenciant la resolució pacífica dels conflictes de la vida escolar.
- Treballa en equip i està obert a formar vincles i xarxes amb altres.
- Educa amb el testimoni personal en la feina, en les relacions..., i afavoreix així la millor escola de valors.
- Procura l'actualització continuada, incorporant les pràctiques que donen els millors resultats.
- Disseny experiències d'aprenentatge que fan que els alumnes siguin protagonistes i constructors del seu coneixement, en un clima d'afecte i tendresa, per mitjà de la pedagogia de la pregunta, el desenvolupament de la creativitat, l'interès per la quotidianitat, la investigació, l'audàcia en els reptes, l'esperit crític i el treball en equip.
- Potencia coneixements i sabers de caràcter instrumental i competencial.
- Opta per una metodologia d'acció-reflexió-acció que interpel·la i genera la renovació continuada.

- Incorpora els avenços de la tècnica i els mitjans de comunicació com a formes d'aprenentatge i de relació.
- Inclou en la seva pràctica docent el treball interdisciplinari, cooperatiu i col·laboratiu.

En l'Escola Teresiana es cuida especialment la selecció, l'acompanyament i la formació de tots els educadors i educadores que en formen part per tal d'aconseguir la vinculació de tothom al Projecte Educatiu. Les persones que formen l'Escola Teresiana es fan responsables del seu procés d'identificació carismàtica amb el projecte i de la seva capacitat professional.

ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

L'organització i la gestió educatives estan en funció de les finalitats de l'Escola Teresiana. Per això, ofereixen espais de participació, innovació i aprenentatge basats en la dignitat i la vàlua de cada persona. La cultura organitzativa i de gestió es caracteritza per aprendre en col·laboració, interactuant amb el medi i amb les persones amb què estableixen relacions, posant en comú les capacitats personals al servei del mateix projecte.

El Projecte Educatiu està animat per equips cohesionats, identificats i compromesos amb el desenvolupament de la missió de l'escola a través de projectes, diversos i avaluables, que posen en marxa les línies educatives del centre.



5

LA COMUNITAT EDUCATIVA

Quan sigui possible, sentim i diguem tots el mateix; tenint unitat en l'ensenyament i en totes les altres coses.

Que hi hagi, també, unitat en el pla d'educació.

Que concorrin tots a desenvolupar aquest pla.

Sant Enric d'Ossó, Apunts de Pedagogia, núm. 211

El mateix Jesús es fa present en la Comunitat Educativa quan ho transparenta en la forma d'organitzar-se.

Quan aquesta comunitat surt de si amb una actitud d'obertura per trobar-se, apel·la al desig que hi ha en tots de vida i comunió.

Proposta Educativa Teresiana, III. Marc Operatiu, 6. Educació

La Comunitat Educativa posseeix un valor pedagògic fonamental per dur a terme el Projecte Educatiu en l'Escola Teresiana. Els diversos grups que la constitueixen, malgrat que tenen funcions diferenciades, es comuniquen i cooperen per possibilitar el perfeccionament humà que tot procés educatiu comporta.

L'Escola Teresiana s'organitza en **Comunitat Educativa que aprèn** de la diversitat dels seus membres i del medi amb el qual es relaciona. Assumeix el repte de formar part de la realitat plural, multicultural i de la societat del coneixement. Cada integrant de la comunitat té una forma personal de ser i de percebre; és per això que cal acollir la diversitat i crear mitjançant el diàleg una visió compartida. Les germanes de la Companyia i els laics i les laiques, responsables de la continuïtat del carisma i de la missió educativa teresiana, comparteixen les opcions de la Proposta Educativa Teresiana i la missió que els uneix. Eduquen promovent processos personals i comunitaris d'acord amb l'itinerari teresià, perquè les persones descobreixin el projecte de Déu en les seves vides, desenvolupin les seves capacitats i siguin agents de canvi en la societat.

La vida de la Comunitat Educativa creix afavorint l'intercanvi i la col·laboració amb altres grups, obrint-se a contextos més amplis, formant vincles i xarxes amb la Família Teresiana, amb l'Església i amb aquells organismes que dediquen els seus esforços a construir un món més humà, conscients que "només en companyia" és possible conèixer i créixer. Es considera fonamental la participació i col·laboració de tothom.

En l'Escola Teresiana es promouen diverses associacions: de pares i mares, d'alumnes, d'antics i alumnes, i d'altres grups que integren la Família Teresiana, com són les comunitats de MTA, voluntariat, FundEO, etc. Totes són una riquesa indispensable per a la vida de la Comunitat Educativa. Només des d'aquesta clau de participació generosa i de col·laboració responsable s'aconseguirà el fi d'educar persones capaces de transformar la societat.

FORMEN LA COMUNITAT EDUCATIVA: l'entitat titular, l'alumnat, el professorat, el personal d'administració i serveis, el personal col·laborador i les famílies. Tots els components de la Comunitat Educativa fonamenten les seves decisions des dels mateixos valors prioritaris i es donen suport els uns als altres.

- **L'entitat titular** és l'última responsable davant de la societat, l'Administració i la Comunitat Educativa. Garanteix la fidelitat al Caràcter Propi de la Companyia de Santa Teresa de Jesús i promou la identitat teresiana dels centres. Anima tota la comunitat per assolir les finalitats del Projecte Educatiu i contribueix al creixement dels vincles entre tots.
- **Els alumnes** són el centre de la Comunitat Educativa, la raó de ser de l'Escola Teresiana. Creixen en un clima de seguretat, proximitat i llibertat responsable, sentint-se acceptats, respectats i estimats per tots els membres de la comunitat. S'impliquen en el seu desenvolupament i en el dels seus companys, es comprometen amb l'entorn i es capaciten per ser protagonistes de la seva vida i transformadors de la societat. Intervenent activament en la vida de l'escola.
- **El professorat**, educadors per vocació i identificació amb el projecte, creixen amb els altres, i es formen com a professionals per ser mediadors en els processos d'aprenentatge i de convivència. Són acompanyants en la formació integral d'infants, adolescents i joves pel camí de la interioritat i de la relació.
- **El personal d'administració i serveis, participant activament**, afavoreix amb la seva tasca el desenvolupament fluid de l'activitat del centre i fa possible la missió educativa, des de les seves responsabilitats respectives, assumint l'estil educatiu teresià.
- **El personal col·laborador** (catequistes, voluntaris, monitors...) facilita i afavoreix amb el seu temps i la seva dedicació l'atenció a diverses tasques i activitats del centre.
- **Les famílies** són les principals responsables de l'educació dels seus fills i filles. S'impliquen i identifiquen amb el Projecte Educatiu buscant un camí comú per al desenvolupament integral dels seus fills i filles, establint relacions de col·laboració i cooperació. Les relacions entre els pares i les mares amb els tutors i les tutores i la resta d'educadors i educadores

del centre, estan basades en la confiança i el respecte mutu. Les famílies estan acompanyades i per el centre encoratjades en la seva participació, i mantenen amb ell una visió compartida de la manera d'educar.

Tots els membres de la Comunitat Educativa se senten igualment implicats a fi de crear en el dia a dia el clima escolar adequat per educar en els valors teresians. La veritat, l'alegria, la cordialitat, l'acollida, la gratitud, la gratuïtat, la serenitat, la interioritat, la solidaritat, el respecte, la confiança, la llibertat, l'ordre i la fortalesa són alguns dels trets distintius d'aquest clima.

Afavoreixen entre tots relacions humanitzadores quan, a partir del coneixement i l'acceptació d'un mateix, s'aproximen a les persones tot acollint i valorant-ne les diferències i creient en la seva capacitat de créixer, aprendre, transformar-se i transformar.

CONCLUSIÓ

Aquest document presenta l'horitzó que la Companyia de Santa Teresa de Jesús proposa per a les Escoles Teresianes. És la manera d'actualitzar avui la missió d'Enric d'Ossó i el seu somni de transformar la societat, educant segons l'experiència de Teresa de Jesús. El camí està proposat i, perquè aquest projecte sigui possible, cal que les Comunitats Educatives li donin vida en cada centre.

La Companyia de Santa Teresa de Jesús, la Fundació Escola Teresiana i els Equips Directius de cada Escola Teresiana es comprometen a posar els mitjans necessaris per anar fent possible aquest Caràcter Propi a tots els col·legis teresians d'Espanya.

Per donar vida a aquest Caràcter Propi, d'acord amb la Proposta Educativa Teresiana, cal estar en continu procés d'acció-reflexió-acció. Aquest procés ha d'afectar no tan sols la pràctica docent, sinó també la manera d'organitzar i gestionar l'escola i la presa de decisions que afecten les prioritats i les opcions que es trien per respondre a allò que l'Escola Teresiana ha de ser en la nostra societat.

La Companyia de Santa Teresa de Jesús lliura a la Fundació Escola Teresiana els seus col·legis a Espanya. La Fundació, quan acull aquest Caràcter Propi, es compromet a fer-lo vida en totes les Comunitats Educatives que, animades pels seus Equips Directius, faran possible que el llegat de Sant Enric d'Ossó pervisqui i es projecti cap al futur.



Eduquem Educant-nos



Patrocina:

